

ת"פ (חיפה) 39858-03-24 - מדינת ישראל נ' אמיר ענבתאוי

ת"פ (חיפה) 39858-03-24 - מדינת ישראל נ' אמיר ענבתאוי מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 39858-03-24

מדינת ישראל

נגד

אמיר ענבתאוי (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[17.12.2024]

כב' הנשיא, השופט אבי לוי

גזר דין

הנאשם, אמיר ענבתאוי, הורשע ביום 27.10.24 - בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון - בעבירה שנכללה בכתב אישום מתוקן אשר הוגש נגדו, ואשר עניינה בשוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק").

במסגרת ההסדר הנ"ל הוסכם, כי הצדדים יטענו לעניין העונש באופן חופשי.

עובדות כתב האישום המתוקן

בתאריך 24.2.24, עובר לשעה 19:40, או בסמוך לכך, החליט הנאשם לבצע שוד של תחנת הדלק סונול, ברחוב

הארבעה 22, בעיר עכו. טרם הגעתו הצטייד הנאשם בכלי הנחזה כאקדח.

לצורך ביצוע השוד, עובר לשעה 19:45, ועל מנת להצטייד באמצעי הסוואה, הגיע הנאשם לחנות "מרקט מרכז",

ברחוב דרך הארבעה 41, בעיר עכו, הסמוכה לזירת השוד, שם הצטייד במסכת קורונה לכיסוי פניו.

בהמשך לאמור לעיל, בשעה 20:00 או בסמוך לכך, הגיע הנאשם לזירת השוד, כשהוא עוטה על פניו את המסכה

והוא מצויד בחפץ דמוי אקדח, באומרו: "תן לי את הכסף שיש לך ביד ואת הכסף בקופה", בעודו מבצע פעולה

המדמה דריכה בחפץ דמוי אקדח, כל זאת, בכוונה להפחידו, כדי לגנוב ממנו את הכסף וכדי למנוע התנגדות לגניבתו.

המתלונן, כתוצאה מאיומיו של הנאשם וממעשיו כמפורט לעיל, ובשל פחדו ממנו, ציית לדרישתו ומסר לידי סכום כסף

מזומן בסך 2,477 ₪. הנאשם נטל את כספי השוד, בלי הסכמת המתלונן במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא

מתכוון לשלול אותו שלילת קבע והורה למתלונן לא להתקשר למשטרה אלא להמתין דקה או שתיים, ונמלט מן

המקום.

במעשיו המתוארים, כך נכתב במסגרת כתב האישום המתוקן, הנאשם גנב מן המתלונן סכום כסף מזומן בסך 2,477

ש"ח, כשבשעת המעשה, או בתכופ לפניו או לאחריו איים על המתלונן בביצוע מעשה אלימות, באמצעות חפץ דמוי

אקדח וזאת כדי להשיג את הדבר הנגנב, לעכבו אצלו או כדי למנוע התנגדות לגניבה או להתגבר עליה.

ראיות לעניין העונש המאשימה

ב"כ המאשימה המלומד, עו"ד ראיד רחאל, הגישה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (טעת/1), ממנו עלה, כי לחובת הנאשם רשומות שלוש הרשעות קודמות, האחרונה משנת 2014 שעניינה בעבירות תקיפה הגורמת חבלה ותקיפה סתם. (שתי הרשעותיו הנוספות מן השנים 2001 ו- 2005 התיישנו זה מכבר). צוין, כי הנאשם עצור מיום 27.2.24 עד לתום ההליכים בעניינו דכאן.

טיעוני הצדדים לעניין העונש

ב"כ המאשימה הגיש מסמך טיעונים לעונש בכתב (טעת/2) והוסיף על דברים אלו בעל פה.

הפרקליט המלומד עמד על מנגנון גזירת העונש בהתאם להבניית שיקול הדעת בעניינה. הודגש, כי עבירות השוד הפכו, למרבה הצער, לתופעה נפוצה ומסוכנת, ועל כן יש להגיב כלפי עשייתן בעניינה מחמירה. עוד עמדה המאשימה על נסיבות ביצוע העבירה (המעידות על תכנון מוקדם), על הערכים המוגנים שנפגעו, והצביעה על פסיקה המתאימה לשיטתה לנסיבות התיק דנן. לדידה של המאשימה, יש לשרטט מתחם עניינה הולם הנע בין שנתיים ומחצה לבין ארבע שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים (מאסר מותנה, פיצויים וקנס). לסיכום, נוכח הודאתו של הנאשם ועברו הפלילי, עתרה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בחלקו האמצעי-תחתון של מתחם העניינה המוצע על ידה.

ההגנה

ב"כ המלומד של הנאשם, עו"ד עיסאם טנוס, התייחס בפתח לנסיבותיו האישיות של הנאשם. צוין, כי הנאשם גדל בתנאים משפחתיים שאינם פשוטים, שכן אביו נפטר בגיל צעיר ואמו אינה בקו הבריאות. חרף זאת, צוין, כי הנאשם החל בקריירה בתחום הבישול נטל חלק בהשתלמויות מקצועיות ותוכניות אירוח שהתקיימו במרשתת. דא עקא, לדבריו של הסנגור אירוע טראגי נוסף (הקשור במצבו הבריאותי של אח הנאשם) הוביל את הנאשם פעם נוספת לדרך עבריינית ושימוש בסמים מסוכנים. הסנגור הוסיף, כי בגדרו של האירוע לא נגרם בסופו של יום נזק ממשי למקום ואף אחד לא נפגע כתוצאה משימוש באלימות. הסנגור הצביע על פסיקה, המתאימה, לשיטתו, לנסיבות התיק דכאן. לאור הודאתו של הנאשם, לדידו של ב"כ הנאשם, הרי שהעונש בעניינו צריך שיעמוד על 17 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לכל היותר. עוד הוער, כי ניסיון לשלב את הנאשם בהליך טיפולי (בגדרי הליך המעצר) לא צלח.

דבריו של הנאשם

הנאשם פנה אל בית המשפט וציין, כי הוא מצטער ומתחרט על מעשיו. הנאשם ציין, כי הוא מעוניין להיות נקי מסמים, לשוב אל ביתו ולטפל באמו.

דיון והכרעה

ביצועה של עבירת שוד באמצעות אקדח "דמה" מחייבת את בתי המשפט, כחלק מן האינטרס הציבורי למגר עבירות אלו מן היסוד, בתגובה עונשית הולמת כנגד מבצעה. נקל לדמיין את האימה שאחזה בגופו של המתלונן באותם רגעים למראה "דריכת אקדח הדמה" (ע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 3.11.20) שבוצעה בפניו על ידי הנאשם. למרבה המזל, האירוע לא הסלים, דבר אשר עלול היה להוביל לתוצאות הרות אסון. מתאימים לעניין זה דבריה של כב' השופטת ע' ארבל שנכתבו במסגרתו של ע"פ 5265/12 עמור נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 27.12.12), ולפיהם:

"עבירה זו אסור לה שתקנה אחיזה במחוזותינו ועלינו לפעול לעוקרה היכן שניתן. עבירת השוד פוגעת בציבור הקורבנות המסוים במסגרת האירוע, כמו גם בכלל האוכלוסייה כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה. על בתי המשפט להעביר מסר מרתיע לכל מי שבוחר להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכם. כאמור, בנסיבות רגילות הרתעה זו צריכה לכלול מאסר בפועל".

זוהי אם כן נקודת המוצא העונשית.

ככלל, עת נפנים לבצע את מלאכת הענישה, העיקרון המנחה שנקבע במסגרת תורת הבניית שיקול-הדעת השיפוטי, הוא עקרון ההלימה: משמע, שימור יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. על מנת לשמר יחס זה, עובר לקביעת העונש יש לשרטט מתחם עונש הולם, מתוך התחשבות בערך החברתי בו פגע המעשה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מכאן, לאחר קביעת המתחם, וככל שבית-המשפט לא מצא לנכון לסטות הימנו מטעמים של שיקום או של הגנה על הציבור, ייקבע העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות ולנתונים נוספים, הללו שאינם קשורים בביצוע העבירה.

כאמור, הדרך המובילה אל מתחם העונש ההולם מתחילה באיתור הערכים החברתיים אשר בהם פגע הנאשם במעשיו. ברי, כי מעשיו של הנאשם פגעו בערכים שענינם בזכותו של אדם ועובד תמים, באשר הוא, להגנה מפני פגיעה בכבודו, גופו, נפשו, והקניין עליו הוא אמון; מידת הפגיעה בערכים אלו היא ממשית. מכאן, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות שענינן שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. כאן המקום לציין, כי -

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת 'תג העונש' לעבירה זו [...]" (ע"פ 4841/13 עומר ספי נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 6.2.14).
כמו כן, בל לנו לשכוח, כי מדיניות הענישה אינה חזות הכול, אלא שזו מהווה אך אחד מן השיקולים המשמשים בידי בית המשפט בקביעת מתחם העונש (ראו למשל: ע"פ 9954/17 זילברשטיין נ' מדינת ישראל, פסקה 9, ניתן ביום 22.4.18).

ככלל, מעשי שוד המבוצעים כלפי "עובדי לילה" מתאפיינים בחומרה יתרה, שכן קיימת חשיבות מוגברת להגן על אותם עובדים, הן נוכח החשיבות שבהפעלתם הן נוכח הצורך לצמצם את חשיפתם לעבירות דומות (ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל, פסקה 9, ניתן ביום 9.13.17).

ראו למשל, ע"פ 475/20 סורני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 13.7.22) - במסגרת פרשה זו הושתו 19 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 3.11.20) - במסגרת פרשה זו הושתו 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני (ניתן ביום 17.5.16) - במסגרת פרשה זו הושתו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל (הכוללים את 12 החודשים על תנאי שהופעלו במצטבר); ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 2.6.14) - במסגרת פרשה זו הושתו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 7516/12 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 1.8.13) - במסגרת פרשה זו הושתו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.1.15) - במסגרת פרשה זו הושתו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בבחירת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק), הרי שהנאשם עשה שימוש בכלי הנחזה לנשק חם, נתון שיש בו כאמור פוטנציאל להסלמה ממשית, מעשהו היה מתוכנן; הוא הצטייד לשם ביצועו באמצעי הסוואה. הנאשם הוא העבריין הבלעדי באירוע; הנזק, אשר נגרם מביצוע העבירה כולל נזק רכושי אך גם נזק לא-רכושי, שכן ברי, כי מעשים מסוג זה גורמים לפגיעה בנפשו של קורבן העבירה. הדברים ידועים ואינם צריכים הרחבה. אין בנמצא כל הצדק או קרבה לסייג לאחריות הפלילית המצדיקים את מעשהו המסוכן של הנאשם. הוא יכול והיה צריך להימנע מלבצעו.

לאור כל המקובץ, מצאתי לנכון לקבוע מתחם ענישה הנוגע לנאשם הנע בין 20 לבין 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים.

מכאן, ראוי לבחון מהו העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

בעניין זה, הרי שיש לזקוף לזכותו של הנאשם את החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי יקר, הנגזר מהודאתו ומנטילת האחריות שביצע. ברי, כי עונש מאסר ממושך יפגע בנאשם ובמשפחתו (אמו שאינה בקו הבריאות). באמתחתו של הנאשם עבר פלילי ישן, באופן יחסי (משנת 2014), ובסופו של יום אין בעניינו המלצה שיקומית כלשהי. בהקשר זה אציין, כי לא נעלמו מעיני נסיבות חייו הקשות של הנאשם כפי שתיארן סנגורו המלומד.

לצד זאת, בנוסף לאמור לעיל, נוכח התנהגותו המסוכנת של הנאשם סברתי כי בהחלט יש מקום להכליל בגדרי מתחמי הענישה את השיקול שעניינו בהרתעת הרבים (בהתאם לסעיף 40 לחוק); תוך העברת מסר לציבור הרחב שהתנהגות דומה שכזו אינה מקובלת במחוזותינו.

משאלה הם פני הדברים, מצאתי להטיל על הנאשם עונשים כדלקמן -

א. 25 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת רכוש.

ד. פיצויים בסך 3,000 ₪ לטובת נפגע העבירה אשר ישולמו ב - 3 תשלומים חודשיים שווים החל ביום 1.8.25 ויועברו לנפגע העבירה לפי פרטים עדכניים שיימסרו בידי המאשימה למזכירות. אי תשלום אחד מן התשלומים במועד יעמיד את יתרת הפיצוי לפירעון מיד.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, ט"ז כסלו תשפ"ה, 17 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.